
Initiatief Collegegeldvrij Besturen *Lijst Calimero, 2011-2012*

Inleiding

Nu het voor studenten steeds lastiger wordt om zich bezig te houden met extracurriculaire activiteiten is er behoefte om tot creatieve oplossingen te komen. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld het collegegeldvrij besturen. Lijst Calimero vindt dit een interessante optie en wil dit graag nader bespreken en enkele voorstellen doen.

De wens onder studenten om zich uit te kunnen schrijven van hun instelling wanneer zij beginnen aan een fulltime bestuursjaar is al langere tijd aanwezig. De LKvV en het ISO hebben in het verleden al verschillende voorstellen gedaan om collegegeldvrij besturen mogelijk te maken. Nu voor aankomend collegejaar de langstudeermaatregel van kracht wordt zal de behoefte aan een dergelijke regeling toenemen. Vanuit Den Haag is dit ook opgemerkt en de Tweede Kamerleden Van der Ham en Lucas hebben in samenwerking met de LKvV en het ISO dan ook een voorstel gedaan om collegegeldvrij besturen wettelijk mogelijk te maken: 'Collegegeldvrij besturen 3.0'. Hoewel de staatssecretaris heeft aangegeven niet direct voorstander van het plan te zijn, lijkt er wel steun te zijn vanuit de Tweede Kamer.

Ook in Groningen zijn er verschillende besturen van grote verenigingen die hebben aangegeven behoefte te hebben aan de mogelijkheid tot collegegeldvrij besturen. Ook Lijst Calimero ziet voor een aanzienlijke groep studenten veel voordelen. Daarbij erkennen wij dat de voorgestelde regeling niet perfect is en lang niet alle actieve studenten ermee worden geholpen. Toch dienen studenten zelf de vrijheid te hebben om te bepalen of ze gebruik van de regeling willen maken. Wat ons betreft zal de RUG – zodra dit wettelijke mogelijk is – direct actie moeten ondernemen zodat studenten al in het collegejaar 2012-2013 gebruik kunnen maken van de regeling.

In dit initiatief zullen we nader ingaan op de inhoud van het voorstel en wat dit betekent voor de universiteit. Mede aan de hand van de brief die de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 13 september jl. aan de Tweede Kamer heeft gezonden (zie bijlage) zullen we de voors en tegens bespreken. We sluiten af met een aantal aanbevelingen en actiepunten die het College van Bestuur wat ons betreft kan ondernemen ter - voorbereiding op de implementatie van het voorstel.

Het amendement Lucas-Van der Ham

Studenten die fulltime actief zijn voor hun vereniging kunnen zich uitschrijven bij de betreffende instelling. Deze studenten volgen geen onderwijs en betalen geen collegegeld en vallen minder snel onder de langstudeermaatregel. Onnodige studievertraging wordt hierdoor voorkomen. Daar staat tegenover dat het recht op studiefinanciering (en dus lening) en het studentenreisproduct komen te vervallen. Door middel van een contract met de instelling blijft de mogelijkheid op compensatie vanuit het profileringsfonds wel bestaan.

Aandachtspunten

Er zijn verschillende principiële, maar vooral ook praktische zaken die besproken en onderzocht dienen te worden alvorens de universiteit deze regeling kan gaan toepassen. We willen de verschillende punten benoemen en leggen ze graag ter discussie voor.

Welke studenten?

Allereerst is het van belang om te bepalen welke studenten gebruik kunnen maken van de regeling. Dit is volgens het voorstel aan de instelling zelf. Voorwaarde is dat het gaat om studenten die fulltime actief zijn buiten hun studie. Lijst Calimero vindt het arbitrair om te bepalen wanneer een functie fulltime is, dit is tenslotte grotendeels afhankelijk van hoe iemand invulling geeft aan zijn of haar jaar. Wel is het logisch om hiervoor gebruik te maken van de CUOS-gegevens en de criteria als gesteld in de profileringsfondsregeling. Dit is eerder ook al door de Rector Magnificus genoemd (OOG TV: <http://www.youtube.com/watch?v=jrh9ovL0rB8>).

De doelgroep die wij voor ogen hebben zijn vooral de grote studentenorganisaties (voorzieningen, gezelligheids-, studie- en mogelijk sportverenigingen). Met betrekking tot medezeggenschap acht Lijst Calimero het niet wenselijk dat studenten zich uitschrijven bij de instelling. Dit lijkt een *contradictio in terminis* te zijn. Onzes

inziens kunnen studerende medezeggenschappers studenten het best vertegenwoordigen door ook het contact te onderhouden met de 'gewone' student in de collegezaal, naast het contact met alle studentenorganisaties.

Contract

Zoals genoemd zal de instelling een contract dienen af te sluiten met de collegegeldvrije bestuursstudent. Dit betreft een contract voor de duur van ten hoogste één jaar. In dit contract dient te worden opgenomen dat de student toegang heeft tot een aantal voorzieningen die de instelling biedt.

Administratieve lasten en het creëren van uitzonderingen

De staatssecretaris voorziet een stijging in de administratieve lasten bij de instelling. Wij kunnen hier op dit moment geen duidelijk beeld van krijgen. Wij zien geen problemen om de afhandeling bij het CUOS neer te leggen. Mogelijk zal dit eerst uitgezocht moeten worden.

Het collegegeldvrij besturen wordt door de staatssecretaris als het creëren van een nieuwe uitzondering gezien, wat als onwenselijk wordt geacht. Lijst Calimero ziet dit echter als een simpele en doeltreffende uitzondering, waarvan de voordelen duidelijk opwegen tegen de nadelen.

Vervallen recht op studiefinanciering

Een nadeel van de regeling is dat studenten worden uitgeschreven bij het DUO en daardoor zoals gezegd geen recht meer hebben op studiefinanciering en een lening. Wij zien dit ook als een aanzienlijk nadeel, maar mogelijkheden om toch te kunnen lenen worden nog onderzocht. Toch is het aan de student zelf om in te schatten of het financieel haalbaar dan wel wenselijk is om zich uit te schrijven. De keuze ligt dus bij de student.

De Rector Magnificus heeft mede door bovengenoemde aangegeven te twifelen of studenten gebruik zullen maken van de regeling. Lijst Calimero ziet de regeling als iets extra's: wie gebruik wil maken kan dat doen, wie dat niet wil wordt hier zeker niet toe verplicht.

Beroep op het profileringsfonds

Lijst Calimero voorziet geen stijging in het beroep op het profileringsfonds. De beurzen kunnen dezelfde hoogte behouden als op dit moment het geval is.

Conclusie

Lijst Calimero ziet een grote toegevoegde waarde in het mogelijk maken van collegegeldvrij besturen. Door deze maatregel blijft – óók in de veranderende studieomgeving – verbreding buiten de studie door middel van een fulltime bestuursjaar mogelijk. Wij plaatsen kanttekeningen bij collegegeldvrij besturen zoals het vervallen van het recht op studiefinanciering en het leenrecht, maar vinden wel dat een universiteit een voorziening als deze moet aanbieden. Het is tenslotte aan de student zelf om wel of geen gebruik te maken van de regeling.

Vragen/aanbevelingen

Concreet vragen wij het College van Bestuur het volgende:

- een mening te vormen over collegegeldvrij besturen en de toegevoegde waarde die dit heeft voor fulltime bestuurders in Groningen;
- het CUOS betrekken in deze kwestie en in overleg tussen CUOS en College van Bestuur nadenken over geschikte voorwaarden waaraan bestuurders moeten voldoen om aanspraak te kunnen maken op de regeling collegegeldvrij besturen;
- de afdeling ABJZ de mogelijkheden laten verkennen voor collegegeldvrij besturen en een conceptcontract te laten opstellen die – zodra dit wettelijk mogelijk is – meteen in gebruik genomen kan worden.

FRACTIE LIJST CALIMERO 2011-2012,

Jasper Ottens, voorzitter

Roos Peters

Sarah Hannay

Bart Noort

Marlous van der Veen

Bijlagen

- Amendement van de leden Lucas en Van der Ham (33 145 nr. 7) d.d. 21 februari 2012;
- Brief van de staatssecretaris van Onderwijs Cultuur en Wetenschap d.d. 13 september 2011 betreffende 'Voorstel collegegeldvrij besturen 3.0'.

Vergaderjaar 2011–2012

33 145

Wijziging van onder meer de Wet studiefinanciering 2000 in verband met het onderbrengen van de basisbeurs voor studenten in de masterfase in het sociaal leenstelsel en het aanbrengen van enkele vereenvoudigingen in het studiefinancieringsstelsel

Nr. 7

AMENDEMENT VAN DE LEDEN LUCAS EN VAN DER HAM

Ontvangen 21 februari 2012

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

In de beweegreden wordt na «efficiënter te maken» ingevoegd;, alsmede om collegegeldvrij besturen te faciliteren.

II

Aan artikel II wordt na onderdeel B een onderdeel toegevoegd, luidende:

C

Artikel 7.51 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3a. Het instellingsbestuur kan voorzieningen treffen voor de financiële ondersteuning van die persoon, indien die persoon:

a. niet is ingeschreven, en

b. indien hij ingeschreven zou staan aan een instelling aanspraak zou hebben op een vorm van studiefinanciering als bedoeld in artikel 5.2 van de Wet studiefinanciering 2000.

2. In het vierde lid, eerste volzin, wordt na «van dit artikel» ingevoegd;, met uitzondering van lid 3a.

3. Na het vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

4a. De voorziening, bedoeld in lid 3a,

a. heeft de vorm van een overeenkomst,

b. wordt slechts getroffen voor de periode van een jaar,

c. wordt slechts getroffen voor een persoon die naar het oordeel van het instellingsbestuur activiteiten uitvoert op bestuurlijk of maatschappelijk

gebied die mede in het belang zijn van de instelling en niet commercieel van aard zijn, en

d. bevat in elk geval een regeling op grond waarvan de persoon voor wie de voorziening wordt getroffen toegang heeft tot de voorzieningen van de instelling, niet zijnde het onderwijs.

Toelichting

Studenten die een bestuursjaar doen, moeten in de huidige WHW als voltijd- student ingeschreven staan en collegegeld betalen om aanspraak te kunnen maken op het Profileringsfonds. Indieners willen met dit amendement de mogelijkheid creëren voor instelling om studenten die voltijd activiteiten verrichten die dienstig zijn aan het instellingsbelang, zich te laten uitschrijven, zonder hun aanspraak op het Profileringsfonds of de instellingsvoorzieningen te verliezen. Hierbij kan gedacht worden aan bestuurswerk, maar bijvoorbeeld ook aan het bouwen van een solarauto of deelname aan een Olympisch roeiteam. Het is immers vreemd dat de student en de overheid gedwongen worden te betalen voor onderwijs dat in dat jaar door deze studenten niet gevolgd wordt.

Met deze regeling *kan* elke instelling een regeling opstellen voor wat indieners «collegegeldvrij besturen» noemen. De student, die *collegegeldvrij bestuurt*, heeft als gevolg van het amendement geen recht op studiefinanciering, leenfaciliteiten vanuit DUO of het OV-reisrecht, maar kan via een overeenkomst met de betrokken instelling wel afspraken maken met de instelling over een beurs uit het profileringsfonds en het gebruik van studentenvoorzieningen als de bibliotheek en de studenten-huisvesting.

Het amendement is technisch mogelijk en heeft geen financiële consequenties. (Kamerstukken II, 32 618, nr. 43). De keuze om gebruik te maken van de ruimte die dit amendement de instellingen biedt, is aan het instellingsbestuur. De medezeggenschapsraad heeft reeds instemmingsrecht over de voorwaarden die gelden voor de inzet van middelen uit het profileringsfonds.

Lucas
Van der Ham

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
310263

Datum 13 september 2011
Betreft Voorstel collegegeldvrij besturen 3.0

Tijdens de tweede termijn van het algemeen overleg op 21 april jl. over het wetsvoorstel verhoging collegegeld langstudeerders heeft mevrouw Lucas van de VVD mij een voorstel inzake collegegeldvrij besturen aangeboden. Dit voorstel is medeondertekend door de heer van der Ham van de D66-fractie¹. Ik heb toegezegd u mijn reactie op dit voorstel in een afzonderlijke brief te geven. Dit heeft echter meer tijd in beslag genomen dan verwacht; vandaar dat u pas nu deze brief ontvangt.

Het voorstel betreft het financieel compenseren uit het profileringsfonds van studenten die gedurende een jaar fulltime een activiteit verrichten (zoals bestuurswerk), en voor wie het in bepaalde opzichten aantrekkelijk zou zijn zich gedurende dat jaar uit te schrijven (ze volgen geen onderwijs, betalen derhalve geen collegegeld en vallen ook minder snel onder de langstudeerdersmaatregel). Ingeval van uitschrijving vervalt de aanspraak op studiefinanciering. Het geven van financiële ondersteuning uit het profileringsfonds kan mogelijk gemaakt worden door de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) te wijzigen. Er zou dan geregeld kunnen worden dat het profileringsfonds in een bijzondere, in de wet geregelde situatie en onder een aantal voorwaarden aangewend kan worden voor niet-ingeschreven "studenten" die aldus actief zijn. Daarbij kan gedacht worden aan het volgende kader:

- De niet-ingeschreven student kan aanspraak maken op het profileringsfonds als hij – op grond van een daartoe met de instelling gesloten overeenkomst – voor de instelling fulltime activiteiten verricht die dienstig zijn aan het instellingsbelang, in die zin dat de activiteiten bijdragen aan het profiel of het goede bestuur van de instelling. Hierbij

¹ Dit voorstel is neergelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer.

kan worden gedacht aan bestuurswerk, maar ook aan het bouwen aan een solarauto. De activiteiten mogen geen commerciële activiteiten zijn (zoals bijv. het bouwen van een website). Het moet bovendien gaan om fulltime activiteiten: de activiteiten nemen dusdanig veel tijd in beslag dat de student daarnaast niet in staat is onderwijs te volgen. De instelling bepaalt voor het overige zelf welke activiteiten zij in het belang van de instelling acht. Het voorgaande kan worden vastgelegd in de regels omtrent het profileringsfonds. De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op het beleid inzake het profileringsfonds;

- de student en de instelling sluiten een overeenkomst waarin de afspraken worden vastgelegd over de aard van de activiteiten en de vergoeding die daartegenover staat. In de overeenkomst wordt voorts vastgelegd, dat de betrokkene geen onderwijs zal volgen en geen tentamens mag afleggen. Als student en instelling een overeenkomst in de hiervoor bedoelde zin hebben afgesloten, kan de student voor het verrichten van de activiteiten een tegemoetkoming uit het profileringsfonds krijgen. Het besluit tot het sluiten van zo'n overeenkomst en daaruit voortvloeiend het aanspreken van het profileringsfonds, ligt bij de instelling zelf;
- aanwending van het profileringsfonds voor de hiervoor bedoelde vergoeding mag bij een bepaalde instelling voor dezelfde student voor slechts één studiejaar. Als de student overstapt naar een andere instelling en daar opnieuw een aanspraak doet op het profileringsfonds vanwege bijvoorbeeld bestuurswerk, is het aan die instelling om te beoordelen of deze een overeenkomst wil sluiten;
- de instelling bepaalt zelf de hoogte van de vergoeding;
- omdat de student niet is ingeschreven ontvangt hij geen studie-financiering. De student mag niet lenen bij DUO en heeft geen reisrecht, omdat hij niet studeert;
- de student heeft recht op de facilitaire voorzieningen van de instelling, zoals bijvoorbeeld toegang tot gebouwen en computervoorzieningen;
- de student schrijft zich uit en betaalt geen collegegeld. Hij volgt immers geen onderwijs en legt geen tentamens af. De instelling is zelf verantwoordelijk voor de controle hierop (bijvoorbeeld door de uitgifte van een speciale pas aan de betrokkene);
- het instellingsbestuur stelt een regeling vast, waarin het voorgaande wordt uitgewerkt.

Datum

Onze referentie
310263

Ik acht het voor de ontwikkeling van een student van belang dat deze niet alleen hoger onderwijs volgt, maar daarnaast ook andere activiteiten ontplooit. Het is aan de student zelf om daarin keuzes te maken. Ik acht het aantal gegeven uitloopjaren dat de student in het kader van de Wet verhoging collegegeld langstudeerders heeft gekregen, voldoende om andere activiteiten te kunnen ontplooiën, zoals het vervullen van bestuursfuncties, participatie in de medezeggenschapsraad of het ondernemerschap. Die activiteiten zijn ook een

investering in de persoonlijke ontwikkeling waarvan iemand de rest van zijn leven plezier kan hebben.

Datum

Onze referentie
310263

Uitvoering van het voorstel zoals gedaan door enkele leden van uw Kamer zou het volgende betekenen:

- extra administratieve lasten voor de instellingen. Zij moeten een regeling vaststellen die zij hanteren om te bepalen wanneer de niet-ingeschreven student aanspraak kan maken op het profileringsfonds. Daarnaast moeten ze een overeenkomst met de student sluiten;
- een groter beroep op het profileringsfonds en;
- het creëren van een uitzonderingscategorie. Het kabinet streeft juist naar vermindering van regels.

Kortom, het voorstel collegegeldvrij besturen zoals aan mij voorgelegd is onder een aantal voorwaarden weliswaar mogelijk, maar gezien bovenstaande kanttekeningen ben ik hiervan geen voorstander.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Halbe Zijlstra